

[Bertel Dahlgaard.]

det ikke, da bliver den devaluering, som giver nye konkurrencemuligheder, kun indledningen til en ny svækkelse. Når man nu taler om nye eksportmuligheder, må man heller ikke glemme, at næsten al arbejdskraft i øjeblikket er taget i brug. Skal vi producere mere til eksport, er dette ensbetydende med, at den større produktion i det væsentlige må tilvejebringes ved øget effektivitet enten ved større arbejdsydelse af den enkelte eller ved rationalisering af bedrifterne.

I denne forbindelse vil jeg atter overfor den høje regering gerne påpege vigtigheden af, at alle muligheder for øget samhandel med Østeuropa udnyttes, da dette vil bidrage til at give os en friere stilling overfor dollarområdet.

For vort landbrug betyder devalueringen, at det skærmes mod en vældig prisnedgang. Havde vi ikke devalueret, ville smørprisen være gået ned fra 6 kr. til under 4 kr. og prisen på flæsk og æg tilsvarende. Men samtidig med at landbruget er skærmet mod denne katastrofe, øges priserne stærkt på korn- og foderstoffer, der må købes i Amerika. Dette rammer hårdt det mindre landbrug.

Hidtil har der for Marshallpengene kun kunnet købes korn i USA. Det må nu være en naturlig konsekvens af devalueringen, at der gives tilladelse til at bruge Marshallpenge til køb af korn og foderstoffer i Canada og Sydamerika, eller hvor det i den kommende tid måtte vise sig billigt. Der er også givet England adgang til finansiering af kornkøb udenfor USA med Marshalldollars. Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren og handelsministeren, om man straks har taget dette spørgsmål op til forhandling med USA. Jeg kan ikke tænke mig andet end, at det efterhånden må stå klart for USA, at det ikke er en holdbar stilling stadig at foreholde Vesteuropa nødvendigheden af at gøre sig konkurrencedygtig, men samtidig møde Europas eksport med meget høje todsatser eller restriktioner, der fordyrer eksporten. Det er glædeligt, at det i den sidste tid synes, som om præsident Truman her vil trænge igennem med mere konsekvente synspunkter.

Men lad mig iøvrigt med hensyn til det dyrere korn sige, at det må tages op til overvejelse, om der også er andre veje at gå. En af devalueringens følger er jo, at de Marshalldollars, vi får hjem, bliver mere værd. Alene i det kommende år hjembringer de ca. 200 mill. kr. mere i statens Marshallpulje. Det vil sige, at vort indre pengevæsen saneres

yderligere med dette større beløb. Det må nu overvejes, om man måske kunne anvende et beløb af disse midler, der er fremkommet ved devalueringen, til at modvirke devalueringens uheldige prismæssige virkninger. I 1930'erne gik det mindre landbrug med til at skærme det store landbrug mod ruin som følge af de lave kornpriser. Det ville kun være at gøre gengæld i denne overgangstid at sikre det mindre landbrug korn til konkurrencepriser.

Der er i de sidste måneder af regeringen fremholdt faren for øget arbejdsløshed. Det er vanskeligt under de nye forhold at bedømme mulighederne i så henseende. Men jeg vil gerne sige, at hvis der skulle vise sig tendenser til stigende arbejdsløshed, da er det overordentlig vigtigt, at der heroverfor straks vælges den rigtige kurs.

Fra konservativ side er der fremsat udtalelser, som kun kan forstås på den måde, at man som et afgørende led i erhvervs politikken vil tilstræbe en stærk kreditstramning med deraf følgende rentestigning. Denne vej vil det radikale venstre ikke følge. Det er en gammel tids og en antikveret økonomis eneste middel i konjunkturpolitikken. I det moderne gennemorganiserede samfund kan ligevægten i produktionslivet ikke tilvejebringes ad den vej uden en stor arbejdsløshed og voldsomme sociale kampe. Det må være et mål for vor økonomiske politik nu at holde valutaen og renteniveauet i ro.

På den anden side er jeg ængstelig for, at en tiltagende arbejdsløshed vil få regeringen til ensidigt at sætte sin lid til offentlige arbejder som det væsentlige middel mod arbejdsløsheden. Jeg er ikke modstander af at tage fornuftige offentlige arbejder i brug som middel mod arbejdsløsheden, men jeg er fuldkommen overbevist om, at en stor arbejdsløshed ikke lader sig afskaffe ved offentlige arbejder.

Det radikale venstre har den anskuelse, at den økonomiske støtte, det offentlige eventuelt må sætte ind mod arbejdsløsheden, bør sættes ind under en form, der i sine virkninger opmuntrer erhvervs livet til ny produktiv indsats. Vi så under besættelsen, hvorledes reparationsloven gav håndværkere og arbejdere arbejde, som aldrig nogen arbejdsløshedsbekæmpelse tidligere havde formået. Regeringen var inde på den samme tanke med sine forslag om opmuntring til mejerirationalisering og optættelse af frugtlagre. Jeg håber, der må blæse en blidere vind omkring disse forslag. Jeg kan ikke tænke mig, at venstre vil